პოსტნატალური დეპრესიის სიმპტომების გავლენა პირველადი ჯანდაცვის სერვისების გამოყენების სიხშირეზე საქართველოში

ქეთევან დარსაძე

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნესის, ტექნოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტზე ჯანდაცვის პოლიტიკისა და მენეჯმენტის მაგისტრის ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

პროგრამა: ჯანდაცვის პოლიტიკა და მენეჯმენტი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი:

ნიკოლოზ ფრუიძე , პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სადისერტაციო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

მაგისტრი : ქეთევან დარსაძე

09.06.2026

აბსტრაქტი

წარმოდგენილი სამაგისტრო ნაშრომი შეეხება პოსტნატალური დეპრესიის სიმპტომების გავლენის შეფასებას პირველადი ჯანდაცვის სერვისების გამოყენების სიხშირეზე საქართველოში. პოსტნატალური დეპრესია წარმოადგენს საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის მნიშვნელოვან გამოწვევას, რომელიც უარყოფითად აისახება როგორც დედის ფსიქიკურ და ფიზიკურ ჯანმრთელობაზე, ასევე ახალშობილის განვითარებასა და ოჯახის კეთილდღეობაზე. აღნიშნული საკითხი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ჯანდაცვის პოლიტიკისა და მენეჯმენტის კონტექსტში, რადგან პირველადი ჯანდაცვის სისტემა წარმოადგენს დედათა ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემების ადრეული გამოვლენისა და მართვის ძირითად რგოლს.

კვლევის მიზანი იყო პოსტნატალური დეპრესიის სიმპტომებსა და პირველადი ჯანდაცვის სერვისების გამოყენების სიხშირეს შორის კავშირის შეფასება საქართველოში. კვლევა განხორციელდა რაოდენობრივი კვლევის დიზაინის გამოყენებით. მონაცემები შეგროვდა სტრუქტურირებული ონლაინ კითხვარის მეშვეობით .პოსტნატალური დეპრესიის სიმპტომების შესაფასებლად გამოყენებულ იქნა ედინბურგის პოსტნატალური დეპრესიის შკალა (EPDS). მონაცემთა ანალიზი განხორციელდა აღწერითი და ანალიტიკური სტატისტიკური მეთოდების გამოყენებით .

კვლევის შედეგების მიხედვით, რესპონდენტთა 54.2% მიეკუთვნებოდა პოსტნატალური დეპრესიის შესაძლო რისკის ჯგუფს. კორელაციურმა ანალიზმა აჩვენა სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი კავშირი პოსტნატალური დეპრესიის სიმპტომებსა და არაგეგმიური ვიზიტების რაოდენობას შორის ($r=0.425$; $p<0.001$). ამასთან, სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი კავშირი არ გამოვლენილა გეგმიური ვიზიტებისა და გადაუდებელი დახმარების გამოყენების შემთხვევაში.მიღებული მიგნებები ხაზს უსვამს დედათა

ფსიქიკური ჯანმრთელობის საკითხების მნიშვნელობას და პირველადი ჯანდაცვის დონეზე სკრინინგისა და ადრეული გამოვლენის მექანიზმების გაძლიერების საჭიროებას.

კვლევის შედეგები შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მტკიცებულებებზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებების მისაღებად, დედათა ფსიქიკური ჯანმრთელობის სერვისების განვითარებისათვის და პირველადი ჯანდაცვის სისტემის ეფექტიანობის გაუმჯობესების მიზნით საქართველოში.

საძიებო სიტყვები: პოსტნატალური დეპრესია, პირველადი ჯანდაცვა, EPDS, დედათა ფსიქიკური ჯანმრთელობა, ჯანდაცვის სერვისების გამოყენება, ჯანდაცვის პოლიტიკა, საქართველო.

Abstract

This master's thesis examines the impact of postpartum depressive symptoms on the frequency of primary healthcare service utilization in Georgia. Postpartum depression represents a significant public health challenge that negatively affects not only the mental and physical health of mothers but also infant development and family well-being. This issue is of particular importance in the context of health policy and healthcare management, as the primary healthcare system serves as the main mechanism for the early identification and management of maternal mental health problems.

The aim of the study was to assess the association between postpartum depressive symptoms and the frequency of primary healthcare service utilization in Georgia. A quantitative research design was employed. Data were collected through a structured online questionnaire. The Edinburgh Postnatal Depression Scale (EPDS) was used to assess postpartum depressive symptoms. Data analysis was conducted using descriptive and analytical statistical methods.

According to the study findings, 54.2% of respondents were classified as being at risk of postpartum depression. Correlation analysis revealed a statistically significant association between postpartum depressive symptoms and the number of unplanned healthcare visits

($r = 0.425$; $p < 0.001$). In contrast, no statistically significant association was found between postpartum depressive symptoms and either scheduled visits or the utilization of emergency healthcare services. The findings highlight the importance of maternal mental health and emphasize the need to strengthen screening and early detection mechanisms at the primary healthcare level.

The study results may contribute to evidence-based decision-making, the development of maternal mental health services, and the improvement of the effectiveness of the primary healthcare system in Georgia.

Keywords: Postpartum Depression, Primary Health Care, EPDS, Maternal Mental Health, Healthcare Service Utilization, Health Policy, Georgia.

სარჩევი

განაცხადი 1